

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta ekonomiky
a manažmentu

Ústav účtovníctva
a informatiky

Ing. Iveta Košovská, PhD.
Ing. Alexandra Ferenczi Vaňová, PhD.
Ing. Ivana Váryová, PhD.

ZÁKLADY ÚČTOVNÍCTVA

Zbierka úloh

Tretie prepracované vydanie

Nitra 2021

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autorky: Ing. Iveta Košovská, PhD. (3,16 AH)
Ústav účtovníctva a informatiky
FEM, SPU v Nitre

Ing. Alexandra Ferenczi Vaňová, PhD. (2,35 AH)
Ústav účtovníctva a informatiky
FEM, SPU v Nitre

Ing. Ivana Váryová, PhD. (2,14 AH)
Ústav účtovníctva a informatiky
FEM, SPU v Nitre

Recenzenti: Ing. Ľubica Zaťková, PhD.
ZF Slovakia a. s., Trnava

Ing. Richard Hulík, PhD.
LEX AUDIT, spol. s r. o., Nitra

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 13. 12. 2021
ako skriptá pre študentov SPU.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

© I. Košovská, A. Ferenczi Vaňová, I. Váryová, Nitra 2021

ISBN 978-80-552-2440-4

PREDSLOV

„Účtovník je tvor, ktorý vyrieši majiteľovi problém, o ktorom nevedel, spôsobom, ktorý nepochopí.“

Účtovníctvo predstavuje relatívne uzatvorený a vnútorne usporiadaný systém informácií, ktorý poskytuje potrebné informácie o hospodárskej činnosti podniku a o výsledku tejto činnosti, t. j. poskytuje informácie o majetku podniku, vlastnom imaní, záväzkoch, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia v peňažnom vyjadrení. Účtovníctvo je jednou z najstarších ekonomických disciplín s ucelenou a prepracovanou teóriou.

Učebná pomôcka „Základy účtovníctva“ (Zbierka úloh) je určená pre výučbu predmetu „Základy účtovníctva“ v rámci študijných programov 1. stupňa štúdia na Fakulte ekonomiky a manažmentu (Ekonomika podniku, Manažment podniku, Účtovníctvo, Medzinárodné podnikanie s agrárnymi komoditami, Obchodné podnikanie, Kvantitatívne metódy v ekonómii), ako aj v

akreditovaných študijných programov iných fakúlt Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Obsahovým zameraním nadväzuje na vysokoškolskú učebnicu „Základy účtovníctva“, ktorá poskytuje ucelený teoreticko-metodologický výklad danej problematiky.

Zbierka úloh sa opiera o najnovšie teoretické poznatky účtovníctva aktuálnej národnej a nadnárodnej úpravy účtovníctva. Úlohy sú tematicky zamerané v zmysle obsahového vymedzenia predmetu, len na účtovníctvo účtovných jednotiek - podnikateľov, účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Nadobudnuté teoretické vedomosti z prednášok a doporučenej literatúry majú študenti možnosť si overiť, upevniť a rozvinúť ich v rámci jednotlivých úloh rôznej náročnosti. Úlohy na začiatku jednotlivých kapitol sú formulované s cieľom prehĺbenia a rozšírenia vedomostí v rámci samoštúdia, umožňujú zamyslieť sa nad prebranou problematikou, odhaliť prípadné nejasnosti, ktoré je potrebné odstrániť ďalším štúdiom, resp. podnietiť diskusiu o danej problematike s vyučujúcim pedagógom.

V úvode sa kladie dôraz na právnu úpravu účtovníctva, členenie majetku a zdrojov majetku, spôsoby oceňovania majetku a zdrojov majetku, bilančný princíp, Správne pochopenie bilančného princípu vytvára priestor pre ľahšie zvládnutie účtovných prípadov (hospodárskych operácií nepôsobiacich a pôsobiacich na výsledok hospodárenia). Pri spracovaní kapitol týkajúcich sa súvahových účtov a výsledkových účtov je dôraz kladený na výklad obsahu problematiky a nadväzné zdôvodnenie metodiky účtovných zápisov. V ďalších kapitolách je pozornosť venovaná rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov a účtovému rozvrhu, obstaraniu, predaju materiálu a tovaru, zmenám v stave zásob vlastnej výroby, účtovaniu dane z pridanej hodnoty, inventarizačným rozdielom zásob a finančného majetku, účtovaniu na opravných účtoch, vysvetleniu podstaty uzávierkových účtov, účtovaniu na analytických účtoch, opravám účtovných zápisov, účtovným knihám. V závere sú vypracované súvislé metodické príklady a účtovné prípady na samoštúdium.

Učebná pomôcka je určená ako študijný materiál pre cvičenia v rámci vyučovacieho procesu a zároveň i ako študijný materiál na samoštúdium.

Vyjadrujeme poďakovanie recenzentom, Ing. Ľubici Zatkovej, PhD. a Ing. Richardovi Hulíkovi, PhD., za cenné rady a pripomienky, ktoré prispeli ku skvalitneniu skrípt.

Vytrvalosť a veľa úspechov pri štúdiu Vám praje

Nitra, december 2021

Iveta Košovská
vedúca autorského kolektívu

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AE	analytická evidencia
DF	dodávateľská faktúra,
DFM	dlhodobý finančný majetok
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
DPH	daň z pridanej hodnoty
ECB	Európska centrálna banka
FČ	finančná činnosť
HČ	hospodárska činnosť
HO	hospodárske operácie
IAS	International Accounting Standards
IFRS	International Financial Reporting Standards – Medzinárodné štandardy finančného vykazovania
IÚD	interný účtovný doklad
KS	konečný stav
KZ	konečný zostatok
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
OC	obstarávacia cena
OF	odberateľská faktúra
PKS	prevod konečného stavu
PKZ	prevod konečného zostatku
PM	príjemka materiálu
PoZ	protokol o zaradení
PoV	protokol o vyradení
PPD	príjmový pokladničný doklad
PT	príjemka tovaru
PV	príjemka výrobkov
PZ	príjemka zvierat
SHV	samostatné hnutelné veci
ÚJ	účtovná jednotka
ÚO	účtovné obdobie
US GAAP	US Generally Accepted Accounting Principles - Americké všeobecne uznávané účtovné zásady
VBÚ	výpis z bankového účtu
VH	výsledok hospodárenia
VN	vlastné náklady
VM	výdajka materiálu
VPD	výdavkový pokladničný doklad
VT	výdajka tovaru
VÚÚ	výpis z úverového účtu
VV	výdajka výrobkov
VZ	výdajka zvierat
v znení n. p.	v znení neskorších predpisov
ZC	zostatková cena
ZI	základné imanie
ZS	začiatkový stav
ZVL	zúčtovacia a výplatná listina
Z. z.	zbierka zákonov

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK ÚČTOVNÝCH DOKLADOV	4
1 PRÁVNÁ ÚPRAVA ÚČTOVNÍCTVA V SR	6
1.1 Základné a všeobecné ustanovenia § 1 - § 8	6
1.2 Účtovné sústavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy § 9 - § 16	10
1.3 Účtovná závierka § 17 - § 22b	11
1.4 Register § 23 - § 23d	12
1.5 Spôsoby oceňovania § 24 - § 28	13
1.6 Inventarizácia § 29 - § 30	16
1.7 Účtovná dokumentácia § 31 - § 37	17
2 OCEŇOVANIE MAJETKU A ZÁVÄZKOV	19
3 MAJETOK A ZDROJE KRYTIA MAJETKU	23
3.1 Zásady členenia majetku	23
3.2 Zásady členenia zdrojov krytia majetku	36
4 BILANČNÝ PRINCÍP - PODVOJNOSŤ VYKAZOVANIA MAJETKU A ZDROJOV KRYTIA MAJETKU	44
5 NEPÔSOBIACE HOSPODÁRSKE OPERÁCIE	52
6 PÔSOBIACE HOSPODÁRSKE OPERÁCIE	61
7 ÚČTOVNÉ DOKLADY	68
8 SÚSTAVA ÚČTOV A ZÁSADY ÚČTOVANIA	76
8.1 Sústava účtov	76
8.2 Súvahové účty	78
8.2.1 Účtovanie na súvahových účtoch	80
8.3 Výsledkové účty	97
8.3.1 Účty nákladov	97
8.3.2 Účty výnosov	103
9 RÁMCOVÁ ÚČTOVÁ OSNOVA PRE PODNIKATEĽOV A ÚČTOVÝ ROZVRH	107
10 OBSTARANIE A PREDAJ MATERIÁLU A TOVARU	112
11 ZMENA V STAVE VNÚTROORGANIZAČNÝCH ZÁSOB	116
12 ÚČTOVANIE DANE Z PRIDANEJ HODNOTY	121
13 INVENTARIZAČNÉ ROZDIELY ZÁSOB A FINANČNÉHO MAJETKU	127
14 ÚČTOVANIE NA OPRAVNÝCH ÚČTOCH	143
15 UZÁVIERKOVÉ ÚČTY	149
15.1 Začiatočný účet súvahový	149
15.2 Účet ziskov a strát	151
15.3 Konečný účet súvahový	152
16 ÚČTOVANIE NA ANALYTICKÝCH ÚČTOCH	155
17 OPRAVY ÚČTOVNÝCH ZÁPISOV	161
18 ÚČTOVNÉ KNIHY	165
19 SÚVISLÉ METODICKÉ PRÍKLADY	181
Úloha 19.1	181
Úloha 19.2	193
20 ÚČTOVNÉ PRÍPADY NA SAMOŠTÚDIUM	208
21 DICTIONARY	221
LITERATÚRA	227
PRÍLOHY	230

Autorky:

Iveta Košovská – Alexandra Ferenczi Vaňová – Ivana Váryová

Názov:

ZÁKLADY ÚČTOVNÍCTVA

Zbierka úloh

Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Vydanie: tretie prepracované

Náklad: 500

Rok vydania: 2021

AH – VH: 7,65 – 8,01

Neprešlo redakčnou úpravou vo Vydavateľstve SPU.

ISBN 978-80-552-2440-4